

EDUSKUNNAN VASTAUS 241/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi arvopaperimarkkinalain, Finanssivalvonnasta annetun lain sekä Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi arvopaperimarkkinalain, Finanssivalvonnasta annetun lain sekä Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta (HE 187/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 28/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa, kuinka sääntely vaikuttaa arvopaperimarkkinoiden luotettavuuteen, rahoitusmarkkinoiden vakauteen ja sijoittajansuojaan sekä pörssin toimintaan Suomessa. Hallituksen on valmistettava tarpeelliset muutokset lainsäädäntöön, jos epäkohtia käytännössä ilmenee.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 4 §:n 2 momentti, 3 luvun 21 ja 26 §, 3 a luvun 7 §, 4 a luvun 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 3—5 momentti, 4 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 8 §:n 2—6 momentti, 8 luvun 2 a § ja 10 luvun 3 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 4 §:n 2 momentti, 4 a luvun 1 §:n 1 momentti, 8 §:n 3 ja 4 momentti ja 8 luvun 2 a § laissa 321/1998, 3 luvun 21 ja 26 §, 3 a luvun 7 §, 4 a luvun 8 §:n 2, 5 ja 6 momentti laissa 923/2007, 4 a luvun 3 §:n 3—5 momentti laissa 970/1999, 4 a luvun 4 §:n 1, 2 ja 4 momentti laissa 1517/2001 ja 10 luvun 3 §:n 1 momentti laissa 392/2008, sekä

lisätään 4 a lukuun uusi 8 a § ja sen edelle uusi väliotsikko, uusi 13 § ja sen edelle uusi väliotsikko, uusi 14—17 § sekä uusi 18 § ja sen edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

4 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *selvitystoiminnalla* julkisessa tai monenkeskisessä kaupankäynnissä tehdystä arvopaperikaupasta johtuvien velvoitteiden määrittämistä tai toteuttamista kaupan osapuolten lukuun; selvitystoimintana pidetään myös sellaisten velvoitteiden määrittämistä tai toteuttamista, jotka johtuvat arvo-osuusjärjestelmään liitetyn arvopaperin taikka julkisen tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin muussa kuin julkisessa tai monenkeskisessä kaupankäynnissä tehdystä kaupasta tai luovutuksesta;

2) *selvitysyhteisöllä* suomalaista osakeyhtiötä, joka ammattimaisesti ja säännöllisessä menettelyssä harjoittaa selvitystoimintaa sellaisten yhteisöjen lukuun, joille on myönnetty oikeus antaa arvopaperikauppoja tai muita luovutuksia selvitysyhteisön selvitettäväksi (*selvitysosapuolet*);

3) *ulkomaisella selvitysyhteisöllä* 2 kohdassa tarkoitettua selvitysyhteisöä vastaavaa arvopaperipörssin tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän käyttämää ulkomaista yhteisöä.

3 luku

Julkinen kaupankäynti

21 §

Kauppojen selvitys

Arvopaperipörssin on järjestettävä asianmukaisesti julkisessa kaupankäynnissä tehtyjen arvopaperikauppojen selvitys.

Jos arvopaperipörssi käyttää arvopaperikauppojen selvitykseen ulkomaista selvitysyhteisöä, arvopaperipörssin, selvitysyhteisön ja ulkomaisen selvitysyhteisön on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei julkisen kaupankäynnin

luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava arvopaperikauppojen selvitystä koskevissa järjestelyissä tapahtuvista muutoksista hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle.

26 §

Pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeus valita selvitysyhteisö

Pörssivälittäjällä ja muulla arvopaperipörssissä toimivalla on oikeus käyttää myös muuta selvitysyhteisöä kuin arvopaperipörssin käyttämä suomalaista tai ulkomaista selvitysyhteisöä julkisessa kaupankäynnissä tehdyistä arvopaperikaupoista johtuvien velvoitteiden toteuttamiseksi, jos arvopaperipörssin ja mainittujen selvitysyhteisöjen yhteistoiminta on järjestetty siten, ettei julkisen kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Jos pörssivälittäjä tai muu arvopaperipörssissä toimiva aikoo käyttää 1 momentin mukaista oikeutta, siitä on ilmoitettava etukäteen asianomaiselle arvopaperipörssille, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa tulee esittää selvitys yhteistoimintajärjestelyistä, joilla turvataan julkisen kaupankäynnin luotettavuus ja rahoitusmarkkinoiden vakaus.

Finanssivalvonta voi kieltää pörssivälittäjää ja muuta arvopaperipörssissä toimivaa käyttämästä 1 momentissa tarkoitettua muuta selvitysyhteisöä, jos yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa julkisen kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden.

3 a luku

Monenkeskinen kaupankäynti

7 §

Kauppojen selvitys

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on järjestettävä asianmukaisesti monenkeskisessä

kaupankäynnissä tehtyjen arvopaperikauppojen selvitys.

Jos monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä käyttää arvopaperikauppojen selvitykseen ulkoista selvitysyhteisöä, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän, selvitysyhteisön sekä ulkoisen selvitysyhteisön on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava arvopaperikauppojen selvitystä koskevissa järjestelyissä tapahtuvista muutoksista hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle.

4 a luku

Selvitystoiminta

1 §

Selvitysyhteisön toimintaa ei saa harjoittaa ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa.

3 §

Valtiovarainministeriö voi rajoittaa määräjäksi selvitysyhteisön toimiluvan mukaista toimintaa, jos yhteisön toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta tai jos on ilmeistä, että yhteisön toiminta vaarantaa rahoitusmarkkinoiden vakautta tai sijoittajien taikka selvitysosapuolten etua.

Valtiovarainministeriö voi Finanssivalvonnan esityksestä määrätä selvitysyhteisön harjoittaman selvitystoiminnan keskeytettäväksi määräajaksi tai toistaiseksi, jos selvitystoiminta on häiriintynyt siten, että sen jatkaminen voi vahingoittaa sijoittajien tai selvitysosapuolten etua tai aiheuttaa vaaraa rahoitusmarkkinoiden vakaudelle. Valtiovarainministeriöllä on oikeus antaa määräyksiä selvitystoiminnan järjestämisestä sinä aikana, jonka selvitysyhteisön toiminta on keskeytetty.

Valtiovarainministeriön on ennen 1—4 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä kuuluttava asianomaista selvitysyhteisöä ja pyydettyä ennen 1—3 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

4 §

Selvitysyhteisöllä on oltava säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset selvitysyhteisön toiminnan harjoittamisesta. Säännöt ja niiden muutokset vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Vahvistamisen edellytyksenä on, että säännöt täyttävät luotettavan selvitysyhteisön toiminnan vaatimukset ja niiden sekä selvitysyhteisön toiminnasta annettujen säännösten ja määräysten ja hyvän tavan noudattamisen riittävästä ja luotettavasta valvonnasta on huolehdittu asianmukaisesti. Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamista pyydettyä asiasta lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta. Jos yhteisön toimintaan kuuluu arvo-osuusjärjestelmään liitettyjen arvopaperien selvitystoimintaa, lausunto on tarvittaessa pyydettyä myös arvopaperikeskukselta sekä asianomaiselta arvopaperipörssiltä tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjältä sääntöjen yhteensopivuuden varmistamiseksi ja arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi.

Säännöt voidaan vahvistaa, jos ne sisältävät sijoittajan ja selvitysosapuolen suojan sekä rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta riittävät määräykset siitä:

- 1) millaisia arvopaperikauppoja tai muita luovutuksia otetaan selvitysyhteisön harjoittaman selvitystoiminnan kohteeksi;
- 2) miten ja milloin selvitystoiminta järjestetään;

3) miten ja millä perusteilla selvitysosapuoleksi hyväksyminen ja oikeuksien peruuttaminen tapahtuu;

4) miten arvopaperikaupasta tai muusta luovutuksesta johtuvat velvoitteet määritellään selvitystoiminnassa;

5) miten velvoitteet vahvistetaan kaupan osapuolia ja selvitysosapuolia sitoviksi;

6) millä tavalla selvitysyhteisö vastaa velvoitteiden täyttämisestä;

7) kuinka nopeasti ja miten velvoitteet on täytettävä;

8) miten selvitysyhteisön maksuvalmius turvataan;

9) miten 7 §:ssä tarkoitetut selvitystoimintaa turvaavat vakuudet asetetaan;

10) miten selvitystoiminnasta aiheutuva tapionvaara katetaan;

11) miten selvitystoiminta järjestetään häiriötilanteissa tai silloin, jos selvitysosapuoli laininlyö selvitystoimintaan kuuluvia velvoitteitaan;

12) miten selvitysosapuolet vastaavat selvitystoiminnasta;

13) miten sääntöjä täydentävien päätösten antaminen on jaettu hallituksen ja toimitusjohtajan kesken;

14) miten selvitysyhteisölle lain mukaan kuuluvat valvontatehtävät toteutetaan;

15) mitä erityisiä vaatimuksia asetetaan sellaiselle yhteisölle, joka toimii asiamiehenä selvitysosapuolen lukuun;

16) mitä tarkempia vaatimuksia asetetaan sellaiselle yhteisölle, jonka määrittämät arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet toteutetaan selvitysyhteisössä;

17) miten keskusvastapuolena toimiva selvitysyhteisö tai sen selvitysosapuoli toteuttaa selvitystoiminnassa kauppojen etusijajärjestyksen, jos osa kaupoista johtuvista velvoitteista jää toteuttamatta sääntöjen mukaisessa selvitysaikataulussa.

Valtiovarainministeriö voi selvitysyhteisön toimintaa kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä määrätä vahvistamiensa sääntöjen sisäl-

töä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista pyydettävä asiassa Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto. Jos tärkeä yleinen etu vaatii selvitystoiminnan järjestämistä eikä selvitysyhteisön sääntöjä tai niiden muutosta ole hakemuksen hylkäämisen takia tai muusta syystä vahvistettu, valtiovarainministeriö voi määrätä selvitystoiminnan järjestämisestä.

8 §

Selvitysyhteisön on lisäksi myönnettävä selvitysosapuolen oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka täyttää 1 momentin 2—5 kohdassa asetetut vaatimukset. Ulkomaiselle selvitysyhteisölle on myönnettävä selvitysosapuolen oikeudet, jos sille on myönnetty valtiovarainministeriön lupa ja se täyttää 1 momentin 2—5 kohdan edellytykset. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan selvitysosapuolen oikeudet myöntää myös muulle 1 momentin 2—5 kohdan edellytykset täyttävälle riittävän vakavaraiselle ja riskit hallitsevalle suomalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle. Yhteisöön, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa ja joka ei toimi ainoastaan omaan lukuunsa, sovelletaan valtiovarainministeriön määräämien ehtojen lisäksi 5 luvun 6 ja 7 §:ää. Tämän lain 5 luvun 5 ja 5 a §:ää sovelletaan myös kyseiseen yhteisöön 5 luvun 5 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan henkilöön sekä hänen kanssaan 5 luvun 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan yhteisöön tai säätiöön. Tämän lain 5 luvun 15 §:ää sovelletaan kyseiseen yhteisöön ja siihen edellä mainitussa suhteessa oleviin tahoihin. Ulkomaiseen selvitysyhteisöön, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa, sovelletaan, mitä edellä säädetään 5 luvun säännösten soveltamisesta yhteisöön, jolle voidaan myöntää selvitysosapuolen oikeudet valtiovarainministeriön määräämin ehdoin.

Selvitysosaapuolen oikeudet on peruutettava, jos osapuoli ei enää täytä tämän pykälän mukaisia vaatimuksia tai jos Finanssivalvonta arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä niin päättää.

Selvitysyhteisön on annettava selvitysosaapuolen asemaa koskeva päätöksensä tiedoksi Finanssivalvonnalle. Selvitysosaapuolen asemaa hakevalla yhteisöllä sekä yhteisöllä, jonka oikeudet on peruutettu, on oikeus saattaa 1, 2 ja 3 momentissa tarkoitettu selvitysyhteisön päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava selvitysyhteisölle asian saattamisesta sen käsiteltäväksi.

Mitä 4 luvun 14 §:n 1 momentissa säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään, koskee myös selvitysosaapuolta. Mitä 4 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentissa, 12, 16 ja 17 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän toiminnasta ja Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudesta, koskee myös selvitysosaapuolta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua valtiovarainministeriön päätöstä annettaessa on otettava soveltuvin osin huomioon, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 17 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toimilupaa haettaessa annettavasta selvityksestä. Valtiovarainministeriön on ennen tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto.

Velvollisuus hakea selvitysosaapuoleksi

8 a §

Sellaisen selvitysyhteisön, ulkomaisen selvitysyhteisön tai muun ulkomaisen yhteisön, jonka määrittämät arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet toteutetaan säännöllisesti selvitysyhteisössä ja jonka toiminta voi muodostua rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta merkittäväksi, tulee hakea selvitysosaapuolen oikeudet mainitussa selvitysyhteisössä.

Ulkomaisen selvitysyhteisön lupaa koskevat säännökset

13 §

Ulkomainen selvitysyhteisö, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, saa valtiovarainministeriön hakemuksesta myöntämän luvan nojalla harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa Suomessa sivuliikkeessä tai sivuliikettä perustamatta.

14 §

Edellä 13 §:ssä tarkoitettua ulkomaisen selvitysyhteisön on toimitettava valtiovarainministeriölle hakemus, jossa se antaa:

- 1) riittävän selvityksen itsestään;
- 2) hakijan osoite- ja yhteystiedot;
- 3) tiedot hakijan toimipaikasta;
- 4) tiedot sivuliikkeen edustajasta ja sen toiminnasta vastaavasta johtajasta;
- 5) kuvauksen harjoitettavaksi aiotusta selvitysyhteisön toiminnasta;
- 6) tiedot riskienhallinnan ja maksuvalmiuden järjestämisestä;
- 7) tiedot hakijan valvonnasta vastaavasta toimivaltaisesta viranomaisesta (*ulkomainen valvontaviranomainen*).

Valtiovarainministeriön on pyydettävä hakemuksesta ulkomaisen valvontaviranomaisen lausunto. Ulkomaista valvontaviranomaista on pyydettävä erityisesti arvioimaan hakijan hallinnon, johdon ja merkittävien osakkeenomistajien luotettavuutta, riskienhallintaa, riittäviä taloudellisia toimintaedellytyksiä, toiminnan järjestämistä ja turvaamista sekä toiminnassa noudatettavien sääntöjen suojan riittävyttä sijoittajille ja selvitysosaapuolille. Ulkomaista valvontaviranomaista on pyydettävä ilmoittamaan ne edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedot, joilla on merkitystä luvan myöntämisen tai ulkomaisen selvitysyhteisön valvonnan kannalta. Ulkomaista valvontaviranomaista on pyydettävä lisäksi ilmoittamaan, miten siinä valtiossa, jossa ulkomaisella selvitysyhteisöllä on kotipaikka, ulkomaisien viranomaisten tietojensaantioikeus on turvattu ja noudatetaanko mainitussa valtiossa

selvitysyhteisön vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta.

15 §

Valtiovarainministeriö myöntää luvan 13 §:ssä tarkoitetulle ulkomaiselle selvitysyhteisölle, jos:

1) valtiovarainministeriö on saanut ulkomaiselta valvontaviranomaiselta 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun lausunnon;

2) ulkomaisen selvitysyhteisön toiminnalle sen yhtiöoikeudellisessa kotipaikassa asetetut vaatimukset vastaavat olennaisilta osin, mitä tässä luvussa säädetään selvitysyhteisön toiminnasta;

3) ulkomainen selvitysyhteisö on hakenut selvitysosapuolen oikeuksia selvitysyhteisössä;

4) selvitysyhteisön toiminnan harjoittamisesta ei aiheudu vaaraa sijoittajien tai selvitysosapuolten edulle, julkisen kaupankäynnin luotettavuudelle tai rahoitusmarkkinoiden vakaudelle.

Ennen luvan myöntämistä ulkomaisen valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan välillä tulee olla allekirjoitettu ulkomaisen selvitysyhteisön valvontaa koskeva Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 66 §:ssä tarkoitettu valvontapöytäkirja.

Valtiovarainministeriön tulee ratkaista lupaa koskeva hakemus kuuden kuukauden kuluttua hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Lupaa koskeva päätös on tehtävä kuitenkin aina 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Valtiovarainministeriö voi asettaa lupaa myöntäessään luvan hakijaa kuultuaan ulkomaisen selvitysyhteisön toimintaa koskevia, julkisen kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta.

16 §

Ulkomaisen selvitysyhteisön, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa ja joka aikoo harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa Suomessa, on perustettava Suomeen sivuliike ja haettava valtiovarainministeriöltä lupa, jollei 17 §:stä muuta johdu. Lupaa haettaessa on noudatettava, mitä 1 a §:ssä säädetään.

17 §

Valtiovarainministeriö voi myöntää edellä 16 §:ssä tarkoitetulle ulkomaiselle selvitysyhteisölle luvan Suomeen perustettavaa sivuliikettä varten, jos:

1) ulkomaisen selvitysyhteisön toiminnalle sen yhtiöoikeudellisessa kotipaikassa asetetut vaatimukset vastaavat olennaisilta osin, mitä tässä luvussa säädetään selvitysyhteisön toiminnasta;

2) ulkomaiseen selvitysyhteisöön sen yhtiöoikeudellisessa kotipaikassa sovellettava lainsäädäntö vastaa kansainvälisesti hyväksytyjä rahoitusvalvonnan sekä rahoitusjärjestelmän riittävän hyväksikäytön estämistä koskevia suosituksia;

3) selvitysyhteisön taloudelliset ja muut toimintaedellytykset, toiminnan järjestäminen ja turvaaminen sekä hallinto täyttävät luotettavalle toiminnan harjoittamiselle asetettavat vaatimukset;

4) ulkomainen selvitysyhteisö on hakenut selvitysosapuolen oikeuksia selvitysyhteisössä;

5) selvitystoiminnan harjoittamisesta Suomessa ei aiheudu vaaraa sijoittajien tai selvitysosapuolten edulle eikä julkisen kaupankäynnin luotettavuudelle tai rahoitusmarkkinoiden vakaudelle;

6) valtio, jossa selvitysyhteisöllä on yhtiöoikeudellinen kotipaikka, valvoo selvitysyhteisöä riittävän tehokkaasti;

7) valtiossa, jossa selvitysyhteisöllä on yhtiöoikeudellinen kotipaikka, on turvattu ulkomaisen viranomaisten tietojensaantioikeus;

8) ulkomainen valvontaviranomainen on toimittanut 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun lausunnon.

Ennen luvan myöntämistä ulkomaisen valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan välillä tulee olla allekirjoitettu ulkomaisen selvitysyhteisön valvontaa koskeva Finanssivalvonnasta annetun lain 66 §:ssä tarkoitettu valvontapöytäkirja.

Valtiovarainministeriö voi erityisestä syystä myöntää 16 §:ssä tarkoitettulle ulkomaiselle selvitysyhteisölle luvan harjoittaa Suomessa selvitysyhteisön toimintaa sivuliikettä perustamatta, jos 1 ja 2 momentissa asetetut edellytykset täyttyvät.

Valtiovarainministeriö voi asettaa lupaa myöntäessään luvan hakijaa kuultuaan ulkomaisen selvitysyhteisön toimintaa koskevia, julkisen kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta.

Ulkomaisen selvitysyhteisön luvan peruuttaminen sekä selvitystoiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

18 §

Ulkomaisen selvitysyhteisön valvonnasta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Ulkomaiselle selvitysyhteisölle myönnetyn luvan peruuttamisesta ja selvitystoiminnan rajoittamisesta on voimassa, mitä 3 §:ssä säädetään toimiluvan peruuttamisesta ja selvitystoiminnan rajoittamisesta ja keskeyttämisestä. Valtiovarainministeriö voi kieltää ulkomaista selvitysyhteisöä harjoittamasta toimintaa Suomessa. Sen lisäksi, mitä 3 §:n 5 momentissa säädetään, valtiovarainministeriön on ennen päätöksen tekemistä varattava ulkomaiselle valvontaviranomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

8 luku

Rangaistussäännökset

2 a §

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa vastoin 4 a luvun 1 §:ää tai ulkomaisen selvitysyhteisön toimintaa vastoin 4 a luvun 13 tai 16 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta selvitysyhteisön toiminnan harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

10 luku

Erinäisiä säännöksiä

3 §

Valtiovarainministeriön tämän lain perusteella antamiin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla. Jos 3 luvun 3 §:n 1 momentissa, 14 §:n 2 momentissa taikka 4 a luvun 2 §:ssä, 4 §:n 1 momentissa, 15 tai 17 §:ssä tarkoitettua päätöstä arvopaperipörssin toiminnan harjoittamiseen oikeuttavan luvan myöntämisestä, arvopaperipörssin sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamisesta, selvitysyhteisön toimiluvan myöntämisestä, selvitysyhteisön sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamisesta taikka ulkomaisen selvitysyhteisön luvan myöntämisestä ei ole annettu niiden antamiselle säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Selvitysyhteisön toimintaa tämän lain voimaan tullessa harjoittavan ulkomaisen selvitys-

yhteisön tulee kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta antaa valtiovarainministeriölle hakemus ja riittävä selvitys tämän lain mukaisten edellytysten täyttämistä ja jättää suomalaiselle selvitysyhteisölle hakemus selvitysosaapuolen oikeuksien myöntämiseksi taikka lopettaa toiminnan harjoittaminen. Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksen ja selvityksen perusteella ulkomaiselle selvitysyhteisölle tässä laissa tarkoitetun luvan, jos edellytykset täyttyvät. Valtiovarainministeriön on ennen luvan myöntämistä pyydettävä lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta.

Tämän lain 4 a luvun 8 a §:ssä tarkoitetun selvitysyhteisön tai muun ulkomaisen yhteisön tulee jättää hakemus selvitysosaapuolen oikeuksien myöntämiseksi selvitysyhteisölle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Selvitysyhteisön tulee jättää valtiovarainministeriölle hakemus selvitysyhteisön sääntöjen täydentämisestä tämän lain vaatimusten mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ottaa hakemus käsiteltäväksi ja ryhtyä muihin lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (878/2008) 4 §:n 5 momentti, 6 §:n 1 momentin 2 kohta, 54 §:n otsikko ja 1 momentti, 59 §:n edellä oleva väliotsikko, 67 §:n 1 momentti ja 71 §:n 4 momentti sekä
lisätään 6 §:n 1 momenttiin uusi 6 a kohta ja lakiin uusi 61 a § seuraavasti:

4 §

Valvottavat

Finanssivalvonta valvoo ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden toimintaa, ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten ja ulkomaisten selvitysyhteisöjen toimintaa Suomessa sekä sellaisten ulkomaisten valvottavien palvelujen tarjoamista ja ulkomaisten selvitysyhteisöjen toimintaa Suomessa, joita harjoitetaan sivuliikettä perustamatta, niin kuin 5 ja 6 luvussa säädetään.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *kotivaltiolla* ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan ulkomaiselle ETA-valvottavalle; *kotivaltiolla* tarkoitetaan myös ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan sellaiselle yritykselle, joka tarjoaa tai aikoo tarjota rahoitus- tai vakuutuspalveluja Suomeen perustamatta sivuliikettä taikka jossa on ulkomaisen selvitysyhteisön yhtiooikeudellinen kotipaikka;

6 a) *ulkomaisella selvitysyhteisöllä* arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua ulkomaista selvitysyhteisöä;

54 §

Muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevan ulkomaisen valvottavan tai ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta ja yhteistyö muun kuin ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa

Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä sellaisen muun kuin ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan valvontaviranomaisen kanssa:

1) jonka valvonnassa oleva yritys on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen tai edustuston Suomeen;

2) johon valvottava on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen;

3) jossa suomalaisen yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena;

4) jonka valvonnassa olevan yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on Suomessa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena;

5) jonka valvonnassa olevan ulkomaisen selvitysyhteisön tai muun yhteisön toiminta on Suomen rahoitusmarkkinoiden toiminnan, vakauden tai sijoittajan suojan kannalta merkittävää.

Ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden, muiden ulkomaisten valvottavien sekä ulkomaisten selvitysyhteisöjen valvonta ja yhteistyö kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa

61 a §

Ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta

Ulkomaisen selvitysyhteisön Suomessa olevan sivuliikkeen tarkastamiseen, Finanssivalvonnan tietojensaantioikeuteen ulkomaiselta selvitysyhteisöltä ja Finanssivalvonnan oikeuteen asettaa uhkasakko tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden tehosteeksi sovelletaan, mitä 60 §:n 1—4 momentissa säädetään. Ulkomaisen selvitysyhteisön Suomessa olevan sivuliikkeen valvontaa koskeviin Finanssivalvonnan toimival-

tuuksiin ja sivuliikkeen tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuuteen sovelletaan, mitä 31, 33 ja 34 §:ssä säädetään. Ulkomaiseen selvitysyhteisöön sovelletaan lisäksi, mitä 26 ja 27 §:ssä säädetään toimiluvan peruuttamista ja toiminnan rajoittamista koskevan esityksen tekemisestä lupaviranomaiselle.

Jos Finanssivalvonta havaitsee, että ulkomainen selvitysyhteisö toimii lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, valtiovarainministeriön myöntämän luvan ehtojen taikka sen toimintaa Suomessa koskevien sääntöjen vastaisesti, Finanssivalvonta voi ilmoitettuaan asiasta ulkomaiselle valvontaviranomaiselle ja valtiovarainministeriölle antaa ulkomaiselle selvitysyhteisölle 40 §:ssä tarkoitetun julkisen huomautuksen tai 41 §:ssä tarkoitetun julkisen varoituksen, jollei valtiovarainministeriö ryhdy asiassa ankarampiin toimenpiteisiin.

Finanssivalvonta voi antaa ulkomaiselle selvitysyhteisölle määräyksiä 3 §:n 2 momentin 2, 3 ja 5 kohdassa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimitamisesta Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voi lisäksi antaa määräyksiä muiden 18 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle, jos se on tarpeen Finanssivalvonnalle 67 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen nojalla kuuluvien tehtävien hoitamiseksi.

67 §

Tarkastustehtävien siirtäminen

Finanssivalvonta voi tehdä kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa ulkomaisen ETA-valvottavan tai ulkomaisen selvitysyhteisön tarkastukseen liittyviä sellaisia tehtäviä, jotka kuuluvat kotivaltion valvontaviranomaisen vastuulle. Finanssivalvonta voi myös tehdä isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että tämä suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevan valvottavan tarkastukseen liittyviä tehtäviä.

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Finanssivalvonnalla on oikeus ilmoittaa valvottaville ja ulkomaisille ETA-sivuliikkeille, jos samalla velallisella havaitaan olevan niiltä huomattavia sitoumuksia tai velvoitteita taikka jos on syytä epäillä jonkin niiden asiakkaan toiminnan aiheuttavan niille vahinkoa. Lisäksi Finanssivalvonnalla on oikeus antaa valvottavia, ulkomaisia valvottavia ja ulkomaisia selvitysyhteisöjä koskevia tietoja arvopaperimarkkina-laissa tarkoitetulle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle, sel-

vitysyhteisölle ja ulkomaiselle selvitysyhteisölle, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetulle optioyhteisölle ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitetulle arvopaperikeskukselle sekä muuta finanssimarkkinoilla toimivaa ja muita henkilöitä koskevia tietoja julkisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä niille säädetyin valvontatehtävien tai niiden harjoittaman selvitystoiminnan luotettavuuden turvaamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 1 kohta ja 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu valvottava, 5 momentissa tarkoitettu ulkomaisen valvottavan sivuliike ja ulkomainen selvitysyh-

teisö sekä 6 momentissa tarkoitettu eläkerahasto ja eläkelaitos;

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitettujen maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun

suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuoja-rahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 000
luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta	1 000
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 000
osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettu osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettun ryhmittymän omistusyhteisö	10 000
omistusyhteisö, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi, arvopaperikeskus, optioyhteisö tai selvitysyhteisö on arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla	10 000
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 000 Perusmaksua korotetaan 180 euroa jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitajayhteisö	6 000 Jos tilinhoitajayhteisöllä on yksi tai useampi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettu asiamies, tilinhoitajayhteisön perusmaksua korotetaan 3 000 euroa jokaista asiamiestä kohden.
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu ulkomainen selvitysyhteisö	25 000

arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu suomalainen selvitysosapuoli ja sellainen ulkomainen selvitysosapuoli, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu kirjausrahasto ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu selvitysrahasto	2 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuna julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	15 500 Perusmaksua korotetaan 16 000 euroa, jos osakkeelle on arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:ssä tarkoitettut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	12 500
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuna julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	10 500
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 000
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	3 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuna monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 000
monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 000
Eläketurvakeskus	10 000
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 000
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuna ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 000
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 000
ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön edustusto	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	300

----- Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 .

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2009
